

regiellenik naponta reggel.
Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdin-
and (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151 Sürögnyom: 4.
Közlöny, Arad. Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

* Előfizetési árak: évente
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lejél
több. Egves szám 5 Lej.
vasárnap 6 Lej. (Bucure-
restiben 50 bani feiár.)
Hirdetések tarifa szerint.

XLIV. évfolyam, 296. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Vasárnap, 1929. december hó 29

Két nyilatkozat.

Ezeket a mai, vigasztaló szavakat mon-
totta egyik politikusunk: „Nem Erdélynek,
hanem a regátnak szólnak a drákói adótör-
vények.” Ezt azok hirdetik, akik rázudították
Románia lakosságára azt a csapást, amelynek
következményei még beláthatatlanok: az új
adótörvényeket. A politikus kijelentésében su-
lyos vád foglaltatik és ebben a vádban van is
igazság. A régi királyság adófizetői nem
olyan fegyelemzetek, mint az erdélyiek és
ott talán szükség is van drákói szigorúságra.
Azonban az a baj, hogy az ilyen kijelentések
csak elméletben maradnak meg. A valóság
az, hogy a regátnak szánt szigorú adótörvé-
nyek épen úgy érintenek bennünket, mint a
regátákat. Ha odafent Bucarestben a regátia-
kat büntösöknök tartják az adóeltitkolások és
adófizetések miatt, mért nem hoztak olyan
intézkedést, amely csupán a regátot érinti?

A régi királyságban, ha az adófizetők ed-
dig ezer módját találták az adóeltitkolásnak,
most a drákói törvények ellenére is meg fog-
ják találni az ezeregyedik módot. Erdély la-
kosságába azonban nincsen beléidegződve az
adócsapások elleni védekezés különböző raffi-
niált módszere. Erdély nevelése más és épen
ezért a regátnak szánt szigorú adótörvény,
a súlyos büntetés Erdélyt sújtja. Hol van itt
az igazság?

Egy másik előkelő politikus szintén az
adótörvényekről nyilatkozott. Kijelentette,
hogy az adóeltitkolással járó büntetések azo-
kat sújtják, akik nagy jövedelmekkel rendel-
keznek és eltitkolják adóikat a szegényebb
osztály rovására. Ez is szépen hangzik. Mi-
is azt valljuk, hogy akinek nagyobb a jöve-
delme, annak kötelessége nagyobb adót fizet-
ni. De ebben is, mint minden másban, az ál-
lamnak kellene jó példával elől járni. Az ál-
lamnak le kell mondania arról az alap gondolat-
ról, hogy magas adókulcsot állapít meg, mert
ugy is tudja, hogy az adózó jövedelmének te-
kintélyes részét eltitkolja. Ez nem más, mint
bűnre való csábítás.

Az adókulcsnak tehát olyannak kell len-
nie, hogy összhangban legyen az étellel.
Mert nem kívánhatja a pénzügyminiszter, hogy
azért dolgozzon, azért válalkozzon valaki,
hogy az esztendő munkája gyümölcsének tul-
nyomó részét befizesse az államkasszába. Ha
becsületes adómorált akarnak bevezetni ebbe
az országba, akkor meg kell szüntetni a mai
állapotokat. Ma az állam minden kereskedő-
nek, vállalkozónak, iparosnak valósággal cég-
társa. Még pedig kegyetlen és igazságtalan
kompanistája, mert csak a haszonból veszi ki
részét, a veszteségből nem.

A becsületes adómorálnak tehát a becsü-
letes adókulcs az alapja. Az állam joggal
követelheti meg minden polgártól, hogy ke-
resetéből járuljon hozzá az állam háztartásá-
hoz. De rosszul gazdálkodik az az államférfi,
aki olyan hozzájárulást követel a polgár-
ságtól, amelynek következtében annak háztar-
tása pusztul el. A pusztulás ellen pedig minden
ember ösztönösen védekezik, ha kell még az
immoralitás árán is. A nagy jövedelmek nagy
munkával és nagy kockázattal is járnak.
Ugyan ki fog nagy munkát és nagy kockáza-
tokat vállalni magára, ha a jövedelem orosz-
lánrészét elviszi az állam. A kiváló politikus
által aposztrofált nagy jövedelműek tehát ha-
marosan el fognak fogyni, mert senki sem
fogja ambicionálni azt a „nagy jövedelmet”,
ha nem az élvezi, aki dolgozott és kockázta-
tott érte. Nem drákói adótörvényekre van
szükség, hanem egészséges adópolitikára.

Ujabb események várhatók Károly extrónörökös körül.

Egy nagyhatalom bucuresti-i minisztere pesszimiztikus jelentést küldött
kormányának a romániai helyzetről. — A Cuvantul leleplezése.

Bucurestiből jelentik: A Cuvantul folytat-
ja mai számában leleplezéseit a Károly ex-
trónörökös visszahozására irányuló mozga-
lom kérdésében. A lap szerint egy nagyhata-
lom bucuresti-i minisztere a napokban hosszú
jelentést küldött kormányának a romániai
helyzetről és Románia fejlődésképeességéről.

— A feljelentés szerint — mondja a Cuvan-
tul — az országban dinasztikus krízis jelei
észlelhetők. Végül odakonkludál a jelentés,
hogy az egyedüli megoldási lehetőség a ja-
nuár 4-iki törvény módosítása és Károly her-

ceg visszahozása.

A lap kijelenti azután, hogy egyes köve-
tek túl nagy jelentőséget tulajdonítottak a
fascista összeesküvésnek és annak a körül-
ménynek, hogy most éjszakánként megerősí-
tett katonai őrségek járnak a fővárosban és
ilyen értelmű jelentéseket küldenek kormá-
nyaiknak.

A Cuvantul jólétesült forrásból még azt a
hírt közli, hogy Károly herceg ügyében feb-
ruárban vagy márciusban újabb események
várhatók.

A kormánypart 10 helyet hagyott a kisebbségeknek az aradmegyei listán

A nemzeti-parasztpárt mai gyűlésén Pop C. István állást foglalt az aradi kormányzóság mel-
lett. — A kamarai elnök bizik abban, hogy megegyezés létesül a Magyar Párttal.

Pop C. István már holnap érintkezésbe lép dr. Barabás Bélával és a német párttal.

A nemzeti-parasztpárt aradmegyei tago-
zata ma délelőtt saját klubhelyiségében kon-
gresszust tartott, amelyen résztvettek a nem-
zeti-parasztpárt összes képviselő- és szená-
tor tagjai. A gyűlésnek egyetlen tárgya a me-
gyei közigazgatási választások előkészítése
és a jelölések megejtése.

Pop C. István dr. a tagozat és a parlament
elnöke nyitotta meg érdekes beszéddel a gyű-
lést. Beszéde folyamán beszámolt a párt és a
kormány eddigi nagy eredményeiről, majd
megemlékezett a liberálisok pénzügyi politiká-
járól is, amelynek Bratianu Vintila volt a ve-
zetője.

— Le Bratianu Vintilával! — kiáltották a
terem minden oldalán.

Pop C. István ezután azt a veszedelmes
külföldi propagandát tette szóvá, amely
az utóbbi időkben folyik a Romániával barát-
ságos viszonyban lévő államoknál.

— Hazugságokat, hamis híreket terjesz-
tenek ezek a körök a külföldön — mondotta a
szónok. — Rágalom-hadjáratot indítottak el-
lenünk és ez az aknamunka az ország érdeké-
be is ütközik. A kormány eléggé erős, hogy
ezeket a rágalmazókat, cselszöveket elhall-
gattassa. Ha nem hallgatnak el maguktól, —
mondotta emelkedett hangon Pop C. István —
akkor mi is megtaláljuk a módját annak, hogy
hatalmunk igénybevételével elnémitsuk sza-
vukat.

Majd tovább folytatja a liberálisok gazda-
sági politikájának kritizálását.

Pop C. István ezután a kormány pénzügyi
politikájával foglalkozott és részleteiben tag-
lalta a kormány által felállított agrár-hitelinté-
zet jelentőségét. A lelkesedéssel fogadott be-
széd után, kezdetét vette a megyei választási
listák összeállítása. Aradvárosról nem volt
szó ezen az ülésen, mert erre csak később ke-
rül sor.

Pop C. István dr. beszéde további folya-
mán kijelenté-

minden erejével azon lesz, hogy a kor-
mányt elhatározása megmástitására bírja
és hogy Arad legyen a bánsági kormány-
zóság székhelye.

Eredetileg Temesvár volt ennek kontemplálva,
azonban Biharmegye hozzácsatolása folytán
a helyzet is megváltozott és Arad lett a ter-
mészetes központja a kormányzóságnak. Ne-
héz a helyzet, azonban reméli, hogy az akció-
nak sikere lesz.

Ezután megejtették a kandidálásokat.

A magyarság részére megfelelő számú he-
lyet üresen hagytak, számítva arra, hogy
a paktum az aradmegyei és az aradi Ma-
gyar Párttal létre fog jönni, úgy a me-
gyei, mint a városi választásokra vonat-
kozólag.

Az Aradi Közlöny munkatársa be-
szélgetést folytatott Pop C. Istvánnal, aki ki-
jelentette, hogy még nem volt alkalma érint-
kezésbe lépni a kisebbségi pártok vezetőivel
az aradmegyei községi választások listájára
vonatkozólag.

A nemzeti-parasztpárt aradmegyei tago-
zata tíz helyet hagyott a kisebbségeknek.

Ebből öt a magyarságé és öt a németeké.
Még a holnapi nap folyamán érintkezésbe lép
dr. Barabás Bélával, az aradi Magyar Párt
elnökével és dr. Müller Vendellel, a néme-
tek vezetőjével és reméli, hogy a választások
teljes harmóniában fognak lefolyni, mert jelen-
leg is annyi helyet biztosítottak a kisebbsé-
geknek, mint a legutóbbi választások alkalmá-
val.

Elmondotta továbbá, hogy a választások
megejtése után megalakul a megyei állandó
választmány, amely megválasztja elnökét. Az
állandó választmány elnöke az alispáni te-
ndőket végzi, de még nagyobb hatáskörrel. Az
új közigazgatási törvény értelmében ugyanis
megszűnik az alispáni állás.

Franciaország fegyverkezik.

Háromezerháromszáz millió frankot fordítanak a keleti határ védelmi műveire. — Új cirkálókat és csatahajókat épített a francia kormány.

Párisból jelentik: A sajtóban élénk visszhangot keltett Tardieunak az a kijelentése, hogy mindenben folytatja Briand külpolitikáját. Ezzel szemben Coty lapjai az állítást taktikázásnak jelentik ki és örömmel szegzik le, hogy Tardieu sem Londonba, sem Hágába nem engedi egyedül Briandot és így a L'Ami du Peuple szerint Briandnak nem lesz módja arra, hogy Franciaország utolsó, előnyös helyzetéből engedjen.

A kamara ma tárgyalta a keleti határok védelméről beterjesztett javaslatot, amelynek vitája folyamán a szocialisták egymással ellentétbe kerültek. Míg az egyik frakció Paul Boncourttal és Renaudellel az élén, a javaslat megszavazása mellett volt. Léon Blum elnöke foglalt állást azzal az indoklással, hogy

nem volt kellő idő a javaslat áttanulmányozására.

A javaslat szerint 2900 millió frankot fordítanak a keleti határ védelmi műveinek megerősítésére, 400 milliót pedig a repülő-támadások elhárítására.

A védelmi kiépítés munkája öt évet vesz igénybe. A vita végén Maginaux hadügyminiszter kijelentette, hogy amidőn Franciaország a Rajna tulsó oldalát kiürítette, gondoskodnia kell minden védelemről, amely alkalmas a hirtelen támadás elhárítására.

Párisból jelentik: A kamara mai ülésén nagy szótöbbséggel elfogadta a flottaépítésről szóló törvényjavaslatot. Eszerint Franciaország 1930-ban egy tízezer tonnás cirkálót, hat torpedóuzót, hat elsőosztályú buvárnaszádót és egy aknakerakó buvárnaszádót épít.

A bucuresti-i sajtó-szindikátus sztrájkjal fenyegetőzik.

Ha a sajtótörvény-tervezetet meg nem változtatják a fővárosi napisaitó sztrájkban lép. — Az újságírók heves küzdelme a Junian-téje javaslat ellen.

Bucurestiből jelentik: Az Újságíró-szindikátus Lavrodi elnöke alatt ma ülést tartott, amelyen kimondották, hogy minden erejükkel tiltakoznak az új sajtótörvény-javaslat ellen. Az ülés konstatálta, hogy az új javaslat nem adja meg a jogot az újságíróknak, hogy a közéletben előforduló visszaéléseket megakadályozza és nem enged módot arra, hogy a bűnös közhivatalnok ellen adatokat szolgáltatasson.

A Romániai Sajtóegyesület szintén ülést

Eltávolítják Arad uccáiról a tehervágányokat.

Tehervonatok nem fognak többé közlekedni a belvárosban. — A magánvállalkozóktól megvonják a városi autobus-koncessziókat.

(Arad, december 28.) A város interimár bizottsága mai ülésén az autobusközlekedés kérdésével foglalkozott. Borneas Gyula dr. bizottsági tag követelte, hogy mielőbb vonják be a koncessziók tulajdonosaitól engedélyüket és vegye a város saját kezelésébe az egész város területén az

tartott ma délelőtt és az ülésen a leghevesebben keltek ki a sajtótörvény-javaslat ellen. Kimondották, hogy a javaslat visszavonása érdekében a legvégsőkig küzdenek és

ha a kormány nem látja be, hogy ez a törvény teljesen megszünteti Romániában a sajtószabadságot, úgy kénytelenek lesznek megszüntetni a napisaitó megjelenését addig, amíg a javaslatot meg nem változtatják.

autobuszközlekedést. Cucu Vazul dr. városi főorvos kijelentette, hogy a magánvállalkozók, köcsijai rosszak, majd Lutai dr. elnök fejtette ki véleményét és megállapította, hogy a város vezetőségének ez a célja, amelyet hamarosan meg is fog valósítani. Javaslatára az interimár bizottság elvben kimondotta, hogy rövid időn belül, amint a szükséges autobuszokat be tudják szerezni, megvonják az összes vállalkozóktól a koncessziókat. Addig is a koncesszió jövedelmének egyharmad része a városi gépezetké, míg a kétharmad része a város pénztárába folyik be.

Böhócok karácsonya.

Irta: HÁTSZEGI ERNŐ.

A külváros csatakos sikátorain vergődünk keresztül: a „mahala“ ahogy Bucurestiben nevezik. Az eső unalmasan szitál, a sár kimerüléssel fenyeget. Már elhagytuk a villamos végállomását is. A lámpák gyéren világítanak. Ebben a kutyának való időben gyászos pusztaság honol a mahalában. Nagyritkán hasított a sötétséget a posztoló rendőr éles sipja.

Strada Trinitatii. (Szenháromság-ucca.) Belevész a sötétség végtelenjébe. Mintha a sötétség tátongó torka nyelne el, amikor nekivágnunk a tócsás, gödrös külvárosi uccának. Apró, düledező gulyások húzódnak meg dideregve, s alusznak. Valahol messzi, a ködön túl, a mely sűrűn ráereszkedett a külvárosra, egy acetelínlámpa pislog.

— Ott lesz, ott kell, hogy legyen, mondja a kísérőm.

A vérfagyasztó csendbe újra belesüvit egy rendőrsip. Néhány perc múlva a másik poszt válaszol, azután messziről, elhalón jut el a harmadik őrtálló jelzése. Hangokat hallunk. Előbb még csak hangfoszlányok, azután mind jobban, kivehetőbben. Egy rossz csengő szakadozott zörgését, fáradt, rekedt férfihangot: — Poftiti domnilor, si doamnelor, poftiti, numai zece lei.. (Tessenek uraim és hölgyeim, narancsoljanak, csak tíz lei..)

Itt, a düledező külvárosi házak között van Cézárnak a „cirkusza“. Rozoga sárgunyhó ez a cirkusz. Az udvarra, hatalmas sártenger. Kis faistállóban, a „lovardában“ egy ló, egy psikó, egy sovány medve és két éhező kutya,

Ez Cézár állatsereglete. A clown, aki egye-őre a kikiáltó szerepét tölti be, még egyszer-kétszer elmondja a mondókáját. Azután reménytelenül elhallgat. Az arcára rakott nullásliszt a permetező esővíztől bőréhez tapad. Még mindig senki. A „cirkusz“ bejárata nyitva áll. A kikiáltó clown még nem vett észre bennünket. Hallgat. Egyszer csak, mintha mélységből jönne fel, hallatszik Cézár hangja:

— Megnémultál Max, mi lesz?

És Max tovább invitálja a közönséget. De hiába, senki sem téved erre, ebben az átkozott időben. Végül Max újra megújja:

— Mit csinálunk Cézár, bezárunk? a fene se jön erre ebben az időben.

A mélységből egy ideges hang válaszol rekedten. És Max tovább kiabál. Oly kétségbeesetten, oly szájalmat keltően, hogy valahonnan odajött egy.. rendőr.

— Mit teszed tönkre a torkod! Nem látod, hogy már fél tíz és még az ördög sincs itt, az egész külváros alszik, kár a világításért... na meg aztán esik is...

Az eső valóban jobban megeredt, mire mi is előbujtunk, ázottan a sötétből s két jegyet kértünk. Max reszkető ujjakkal tépte le a két jegyet és betessékelt:

— Parancsoljanak befáradni.

Az ajtóban határozatlanul állottunk meg. Benn a teremben sötétség tátongott.

— Blanka, hozd a lámpát! kiáltott Max, mire egy elég csinos leány póznára akasztott petróleumlámpát erősített a falhoz. A kis teremben gyér világosság ömlött el. Néhány rozoga pad. Elöl a szinpad, kopott, feldozott függönnyel eliakarva. Mögötte árnyak mozogtak. Pusztaság. Hideg. Elhagyatottság. De szó

Bőrbetegségek a gyermekeknel

A Cadum kenőcs minden aggály nélkül alkalmazható a csecsemő kényes bőrén, valahányszor horzsolástól, kiütéstől, ekcémtől, felfekvéstől és más, a kisbábnál előforduló idegesítő fájdalmaktól szenvednek. Azonnali enyhülés következik be mindjárt a Cadum kenőcs első használatától. A viszketőség azonnal megszűnik és a kenőcs kihatással annyira megnyugtató és gyógyító természetűek, hogy ezek a kis teremtések visszanyerik rendes alvásukat. 1

A közlekedés kérdésével kapcsolatosan az elnök beszámolt arról, hogy ma miniszteri rendelet érkezett, amely megengedte a városnak, hogy a kisvasut teherforgalmát megszüntesse és a sineket eltávolítsa. Botioc dr. megkérdezi, vajon a város nem károsodik-e ezzel.

Borneas dr.: Még akkor is, ha anyagi előnyökkel jár, meg kell szüntetni a teherforgalmat. Sehoh a világon nem haladnak keresztül teherkocsik a város közepén. Amellett még veszélyes is a belvárosi teherforgalom.

Hosszabb vita után a bizottság kimondja, hogy a gázgyártól a Pátria fatelepig harminc napon belül eltávolítják a tehervágányokat, míg innen a Pátriával kötött szerződés értelmében csak 1930. június 15-ikétől távolíthatják el a tehervonalat. A város belsejében azonban már február elsején eltűnnek a tehervágányok.

moru cirkusz! Az első sorban kivehettem a rendőr körvonalait, aki éppen egy cigaretta megsodrásával vesződött. Még néhányszor felhangzott Max siró hangja, azután csak sejtelmes hangokat hallottunk.

— Mi a fenét csináltok — kiáltott fel a rendőr — nem kezditek még?

— Biztosan most készülődnek, igyekeztem megnyugtadni.

Azután újra csönd.

Végre a függöny mögött ideges hangokat, veszekedésfélét halottunk. Cézár ideges, rekedt hangja áttört a függönyön:

— Menj és mond meg nekik, hogy menjenek a pokolba!

Néhány másodperc múlva Max bocsánatkérő arccal, félénken közeledett felénk. Rövid tétovázás után megszólalt:

— Bocsássanak meg uraim, de kettőjükért nem tarthatjuk meg az előadást. Visszaadjuk a pénzt és holnap féljeggyel jöhetnek be. Reméljük, holnap jobb napunk lesz. Ne haragudjanak!

— Kérem...

A rendőr odajött.

— Mit mond?

Elmondtam neki.

— De hát miért? Ne hagyja magát. Fizettek, tessék játszani! Ne fogadták volna el a beléptidíjat. Hogy nincsenek emberek. Ehhez maguknak semmi közük. Talán ezért kevesebbet fizettek? Ez csalás!

— De hát mi nem kívánunk semmit, próbáltuk kibékíteni a rend kiváló örét. Ő azonban kitartott a magáé mellett:

— Nem lehet. Én a hatóság vagyok. Nem engedhetem, hogy a közönséget becsapják

Az Aradi Közlöny Barátainak Könyvtára.

Uj akció. — Az első könyvtár kötetei elfogytak. — Második gyűjtemény.

Közel félszázados kapocs fűzi egybe azt a nagy családot, mely az *Aradi Közlöny* hatalmas olvasótáborából alakult. Ezek és ezek szívét kapcsolja össze az az újság, amely reggelre hirül viszi minden házba a tegnap és az elmúlt éjjel eseményeit. Ebből a mindennapi kedves találkozásból egy kölcsönös vonzalom alakult ki, amely erős és maradandó. Mi régóta érezzük ennek a vonzalomnak tápláló erejét és állandóan arra törekszünk, hogy minél melegebbé tegyük azt. Az *Aradi Közlöny* lelkes barátaihoz fordulunk most az újév küszöbén azzal a kéréssel, hogy legyenek ebben segítségünkre.

Ezer és ezer előfizetőnk között mindenkinek van egy-egy barátja, ismerőse, aki még nem előfizetője az *Aradi Közlönynek*. Egy beajánlás, néhány meleg szó kapcsán mindenkinek sikerül meggyőzni a vele érintkezőket arról, hogy Erdély és a Bánát legértelmesebb, legfissebben szerkesztett, modern napilapját fogadja házához, amikor belép az *Aradi Közlöny* előfizetőinek sorába.

Az elmúlt hóban megvetettük alapját az *Aradi Közlöny Barátai Könyvtárának*. Ez a könyvtár azt a célt szolgálja, hogy minden barátunk, aki természetesen továbbra is előfizetője marad lapunknak, annyi kötetet kapjon belőle ajándékképpen emlékül, ahány új előfizetőt szerzett az *Aradi Közlönynek*.

Intenciónk öröndetes megértésre talált. A mai napon elfogyott a könyvtár utolsó kötete is. Hétfőtől fogva egy új, az eddiginél is gazdagabb tartalmu könyvgyűjtemény áll az *Aradi Közlöny* barátainak rendelkezésére. Lelekes bizalommal állítottuk össze az *Aradi Közlöny Barátainak Második Könyvtárát*. Küszöbön az új év. Régi hagyomány, hogy a legtöbb ember ezzel a dátummal újítja meg lapjának előfizetését. Bö alkalom kínálkozik most új előfizetők gyűjtésére.

Sokan vannak olyanok is, akik példányonként vásárolják az *Aradi Közlönyt*. Mindennap megveszik lapunkat és emellett észre sem veszik, hogy mennyivel drágábban jutnak újságjukhoz, mintha előfizetnének rá. Havonta huszonötször veszik meg a példányonként vásárlók az *Aradi Közlönyt* és így kiadnak

Tessék játszani, vagy holnap jelentést tesztek! És az előadás megkezdődött. Szomorú, szálnalmas, könnyfakasztó bohóckodás volt. Barnazakettes bohóc jött ki először a színpadra. Erőltetetten kacagott. Nekünk arcunkra fagyott a nevetés. Gyászos, tulvilági kacaj volt. A madarakat utánozta, a kezén járt, azután halálugrásokkal produkálta magát. Arcára liszttel volt rámerovítve egy kísérteties nevetés. A rendőr lelkesülten felkiáltott:

— Bravo Max, olyan vagy mint egy ördög!

Max meghajlik és Cézár lép a porondra: az „erőművész”. Kiugrasztja a békáját, felfújja a mellkasát és körülsétál, hogy láttassa magát. Másodszor is körülmegy és hirtelen megáll a rendőr előtt. Keserű, szemrehányó pillantásokat vet rá. A rendőr zavarba jön, hátra néz, felénk, majd egy spontán mozdulattal kivesszi zsebéből a dohányos dobozát és Cézár felé nyújtja:

— Nesze apám, csinálj magadnak egy cigarettát.

Cézár nem válaszolt. Szomorúan elfordult a függöny felé. Az izmai leapadtak, melle behorpadt, öreg ember lett, semmi nem volt már benne az „erőművészből”. Az előbbi ideges hang most gyenge lett s törődötten, majdnem zokogva szólt:

— Max, hozd a súlyokat! Ez ünnep másodestéjén történt, Bucurestiben, az új 1929-ik esztendejében.

Újév napján egy borletet
LOBL könyvtárban váltson
És boldog lesz az újeve
Jobb lesz miat volt a Karácsony

százharminc lejt, míg ha előfizetnek rá, úgy csak kilencven lejtbe kerül havonta. *Negyven lejt megtakarítást* jelent ez egy hónapban. Nyomós érvet adtunk ezzel az új előfizetők gyűjtéséhez barátaink kezébe.

Igaz örömiinkre fog szolgálni, ha az Aradi

Nekünk, koronás nőknek nincs jogunk az egyéni boldogságra.

„Felette állok minden pártpolitikának.”

Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* egyik legutóbbi száma érdekes nyilatkozatot közöl Mária királynétól, aki ki-

hallgatáson fogadta Laza Hans Józsefet, a bécsi lap tudósítóját bucu resti-i palotájában. Az ismerőse névű újságíró színes cikkben számol be látogatásáról és legnagyobb elragadtatás hangján emlékezik meg az özvegy királyné kedvességéről. A királyné a *Neue Freie Presse* részére adott interjúban a többek között a következőket mondotta:

— Nekünk fejedelmeknek, azoknak az

Alapítási év 1910.
BUDAPESTI BÉLYEGTŐZSDE
Budapest, IV., Kosuth Lajos-
utca 7. — Most nem jelent
nagy árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Közlöny Barátai Könyvtárának második gyűjteményét is minél hamarabb szétkapkodnák az *Aradi Közlöny* barátai.

embereknek, akik koronát hordanak, a kötelességek kötelessége az egyetlen kötelességünk.

Nekünk nincsen jogunk egyéni életre, egyéni boldogságra és ha a kötelesség vagy saját boldogságunk között kell választani, akkor mi nem választhatunk mást, mint a kötelességet.

— Királyné vagyok és így felette állok minden pártküzdelen. Sok ellenfél nyilatkozott már előttem egymásról, kik valamennyien kétségtelenül tele voltak becsületes, hazafias felfogással és mégis elkövették azt a hibát, hogy a legtöbb esetben csak a rosszat és károsat látták meg egymásban.

Ki kell jelentenem, hogy felette állok minden pártpolitikának és tévednek azok, téved az a párt, amelyik azt hiszi, hogy engem valamelyik párt megnyerhet magának.

— Hazánknak egyetlen pártja sem tesz sem nekem, sem az országnak szolgálatot, ha politikai programja érdekében igénybe akar engem venni. Az a hely, amelyen állok, kizár minden politikai sértődöttséget.

Készülődés a hágai konferenciára.

A magyar sajtó kritikája a román delegáció álláspontjáról. — A Hágában küldendő német delegáció névsora. — Schacht, a birodalmi bank elnöke váratlanul kijelentette, hogy nem megy Hágába.

Budapestről jelentik: A délutáni lapok élénken kommentálják az Adeverul híret, amely három pontban ismerteti a hágai román delegáció álláspontját. Az első pontra nézve, — amely megállapítja, hogy a Young-tervnek el kell ismernie a román kormány jogát, amely szerint a volt ellenséges államoktól átszármazott javakat rekompenzáció nélkül megtarthatja — a budapesti sajtó leszögezi, hogy még a románbarát megítélés szerint is hamis, vagy legalább is téves tényekből indul ki a román kormány álláspontja. Az átengedett javakról sem az előkészítő pársi szakértő-értekezleten, sem pedig magán a hágai értekezleten nem esett szó.

A második pontra vonatkozólag a sajtó megállapítja, hogy a volt ellenséges államoknak Romániában levő javai likvidálása nem tartozik a Young-tervezetbe, amit jól tudnak Romániában is, hiszen e javak felszámolásáról a román törvényhozás is intézkedett egy 1923-ban hozott törvénnyel.

A harmadik pontban az újból felvetett követelésre vonatkozólag, vagyis a jóvátételi összeg és az optánsper junktimba hozását illetőleg teljesen lehetetlen — mondja a magyar sajtó — a román követelés, mert ezek annyira divergáló kérdések, hogy közös tárgyalásuk lehetetlen egy nemzetközi konferencián olyan államok egész sora előtt, akinek semmi közük az optánskérdéshez.

Berlinből jelentik: A második hágai konferenciára kiküldendő német delegátusok tagjai a következők: dr. Curtius birodalmi külügyminiszter, dr. Wirth a megszállott területek minisztere, dr. Moldenhauer birodalmi pénzügyminiszter, Schmidt gazdasági miniszter, dr. Melhio szakértő. Ha szükségessé válik, úgy Schacht is Há-

gába utazik. A delegációban még résztvesznek dr. Schubert külügyminiszteri államtitkár, dr. Gausz és dr. Richter miniszteri tanácsosok, dr. Scheipel pénzügyminiszteri államtitkár, dr. Dorn tanácsos és Seclin osztálytanácsos.

Berlinből jelentik: A hágai német delegáció összetételének kérdésében váratlan bonyodalom állott be. Schacht, a birodalmi bank elnöke kijelentette, hogy nem vesz részt a küldöttségben. Az ügyben sürgős minisztertanácsot hívtak össze.

Ha nincs a lakóhelyén hirdaparus,
fiessen elő

az **Uj Idők**-re,

képes szepirodalmi hetilap,
negyedévre 260 lel,

a **Magyar Lányok**-ra,

képes lap fiatal leányok számára,
negyedévre 80 lel,

Az **Én Ujságom**-ra,

képes heti gyermeklap,
negyedévre 70 lel.

Előfizetését közvetíti minden könyvkereskedő és hirdaparus is, vagy küldje be az előfizetési díjat a kiadóhivatal javára az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t.-hoz — Eansa Ardeana si Cassa de Economie S. A. R., Cluj.

Griliás malacok saját készítményű

kizárólag dióból és magyorból készítve. Külföldi jur. figurák, kéményseprősök és gipszmalacok nagy választékban, olcsón kaphatók

WILD

cukorkakereskedés a Minorita-palotában és cukrászdában, a Luthernus templommal szemben.

Az aradi Magyar Párt eddig két paktumajánlatot kapott

Az elnöki tanács mai ülése még nem döntött a javaslatok fölött. — Öttagu bizottságot delegáltak a választással kapcsolatos kérdések tanulmányozására.

(Arad, december 28.) Ma délelőtt elnöki tanácsot tartott a Magyar Párt aradi tagozatának vezetősége. Az ülésen megjelentek a város egyes kerületi tagozatainak elnökei is, hogy véleményüket nyilvánítsák a napirenden szereplő kérdésekben. A Barabás Béla dr. elnök vezetésével tartott értekezlet foglalkozott a különböző álló megyei és községi választások ügyével. Barabás Béla dr. vázolta az egyes megoldási lehetőségeket, a magyarság számarányát véve alapul, majd többek hozzászólása után az a vélemény alakult ki, hogy a Magyar Párt e pillanatban még nem dönthet a választásokon követendő magatartásáról.

Irodalom és művészet

Tommy és Társa.

Szövegét írta: Szilágyi László és Andai Ernő. Zenéjét szerezte: Tamássy Pál. Operettbemutató az aradi színházban.

A cím szabályos üzletfelirat. A cég: cipőpuccolda — ujságüzem osztályal. Beltagjai: Tommy, a cipőpuccoló gyerkőc, ez a pompás gamin figura. tele humorral, Veronika a rikancslány, a cég lírája és Jakab, vezetőkegyével Link Jakab, a farkaskutya, „akinek” szintén döntő fontossággal felruházott szava van a cégben.

A cég Nizzában működik. Pontosan Fred, egy londoni milliárdos trösztelnök unokája palotája előtt, aki a forró nizzai éjszakába szédülten, csak hogy valami fényes mókával borzolja fel az otthoniak idegeit, feleségül veszi az utjába eső első nőt. Ez természetesen csupán Veronika lehet, ez a szerelmes kicsi uccajóság, különben fehér virág még, aki Tommyval együtt komolyan veszi a karneváli tréfát s akkor sem tudja meg a nyers valót, amikor Fred a házasságszerződés aláírása után megszökik. Tommy sirásra görbült szájjal intézi a kegyes családot, a porhintést, hogy a finom népeknei ez így szokás s minden jóra fog fordulni. Otthon Londonban az elnök-herceg majd megsimogatja a szakállát s így fogja fogadni őket: „Isten hozott kedves Veronika lányom... Isten hozott kedves Tommy fiam...”

Igen ám, de ennek így is kell lennie és Tommy van is olyan legény a talpán, hogy ezt megcsinálja. Az elnök-hercegnek nincs is hosszú szakálla — fehérhaju nagymama, aki fölmelegszik a kis csibész és az üde kis rikancslány árasztotta napsugárban és most már hárman várják haza a szerie barangoló Fredet. A jóságos nagymama születésnapjára be is toppan s Veronikát, a dámavá avanzsált feleségét nem ismeri fel, sőt a nizzai kalandról képlegyintéssel beszél. A megsértett Veronika persze erre otthagyja Londont, visszamegy Tommyval, Link Jakabbal együtt a nizzai uccára, a régi életükbe, hogy azután az egész londoni kompánia utánuk eredjen és a végén szépen előkerüljön a jogerős ásó, kapa, meg a nagyharang.

Szivetderítő muzsika szól a szüzsének minden szavából. Szilágyi László és Andai Ernő jegyzik a szerzőséget s az utóbbi idők egyik legkellemesebb operettszövegéhez Tamássy Pál irt hasonlóan kellemes muzsikát. A premiérje után közvetlenül, hirtelenül elhalálozott fiatal muzsikussal néhány száma maiságának frissességével valóban zenei meglepetés: a „De csuda klassz, jaj, hogyha jön a tavasz” a

Bálvány Pensio

Budapest, V., Bálvány-uca 19.
a Szabadság-tér közvetlen közelében,
Blegáns szobák, elsőrendű ellátás, családi otthon.
Napi pensio már 3 pengőtől.
Telefon: Aut. 171—56.

tartása kérdésében, hanem el kell készülnie minden eshetőségre.

A párt eddig két oldalról kapott együttműködési ajánlatot: az egyiket a kormánypárt részéről, Marsieu Iustin dr. prefektus meghívásában, a másikat a szociáldemokratáktól.

A kerületi elnökök bizalmas jelentése után az elnöki tanács egy dr. Széll Lajos, dr. Lőcs Rezső, Takácsy Miklós, Bérczy Lajos és dr. Korossy Györgyből álló öttagu bizottságot küldött ki azzal, hogy vitassa meg a választásokkal kapcsolatos problémákat és az egész anyagot, kész javaslattal terjessze az elnöki tanács lekövetendő ügyére.

slágere, amely a legrövidebb idő alatt szétlopozik Aradon.

A szövegekönyv Tommyt nadrágszerepnek jelölte és ez az érdekesítés hatványozottan elősegítette a figura — kitűnő színészi munkára alkalmat adó — nagyszerűségét, amelyet Aradon Kertész Mancsi oldott meg. Tommyval áll, vagy bukik az operett. Ahogy Kertész Mancsi megformálta Tommyt, a darab sikere kétségtelen. Ötletesen, egyéni színekkel gazdagítottan megteremtett Tommyjával az operettben föllelhető karakterszerepeinek legjelentősebb állomását hagyta maga mögött ez az ösztönös művész. Viola Margit finomságának, decensségének és hódító színpadi eszközeinek, ezuttal csak kisebb aktivitást szántak a szerzők, de Viola Margit így is learatja a siker hatalmas százalékát. Balázs István elegáns, megnyerő, széphangu és kifejező játéku most is L. Kiss Mariska elnöke csupa melegség, hangulatkeltés, amelyből bőven árad az átérzés fluiduma. A szépalaku Veér Polett kellemes szubretizációját, aki üdéséget jelent a színpadon... Kedvesen mókás modorával, közvetlen és derűlt színmunkával ifj. Szendrey Mihály is a siker előterében áll, nemkülönben a bájos Fekete Cica és gondos alakítást nyújt Szepessy Edith és Kassay Károly is, Gellért Pál pedig a zenekar élén végez gondos munkát. Gömörly László átfogó rendezése jó összejátékra hangolta az együttest és szép színpadokkal biztosította a kiállítás értékét.

Meleg siker, sok ismétlés, sűrű tapsok, sok kihívás karakterizálták a Tommy és társa premierjét és ezekből a kedvező előjelekből egyáltalában nem nehéz megjósolni a darab sorsát: a sikert. (S. P.)

* Heti műsor, Vasárnap d. u. 4-kor rendes helyárakkal, este B., hétfőn C., kedd este A., szerda este B. bérletben: Tommy és társa, szenzációs operettműködés, itt először, fényes kiállításban. Kedd éjjel 11 órakor és szerda délután: nagy kabaré.

* Dohnányi Ernő elnyerte a Greguss-díjat. Budapestről jelentik: A Kisfaludy Társaság Greguss-jutalmát, amelyet a legjobb magyar zenemű szerzőjének ítélnék oda minden évben, az idén Dohnányi Ernő nyerte meg, Rusalina Hungarica c. szerzeményével.

* A Tommy és társa teljesen meghódította a közönséget, amely nem tudott betelni a bájos kis cipőpuccoló kedves ötleteitől. A színház igazgatósága minden este s vasárnap délután is műsorra tűzte az új slágert, amelyben Viola Margit, Kertész Mancsi, L. Kiss Mariska, Veér Polett, Fekete Cica, Balázs ifj. Szendrey, Kassay játszik a főszerepe-

Schäffer János

uri szabó

Budapest, IV., Kecskeméti-uca 1. l. em.

Frack és smoking öltönyök eredeti angol „Rollton” kasmirokból.

Rádiók, hangszórók, valamint világszerelések legolcsóbban

Schwartz Árpád-nál

Str. Brancovici 1. (Farkas pálinkaüzlettel szemben.)

ket. Csupa fényűző látvány az operett, muzsikájcsodás, szövege szellemes. Minden száma sláger. Óra és értékes nyereségtárgyak kisorsolása.

* Vasárnap délelőtt 11 órakor Gold-matiné a színházban, matiné helyárakkal, vagyis 40, 30, 20, 10 lejesek. Gold mester bünyügyi szeánszot is tart telepatikus és szuggeszciós előadásán, amely iránt máris nagy az érdeklődés, mert Gold mester mutatványai szenzációsak.

Steinway & Sons August Förster
világmárkás zongorák

ugyszintén Rud. Steinhilber, Carl Dörr, Original Stügli, Ferdinand Karl stb. wieni elsőrendű gyártmányok gyári képpiszlete

FAIX J. zongora-teremben

Arad, Strada Consistorialul (volt Bathvány-uca) 25. szám.

* Szilveszter éjtelén a színház igazgatósága ezuttal is nagyszerű kabaréval kedveskedik a közönségnek malacsorsolással, úgyhogy az óévtől a lehangulatosságot lehet elbucsuítani. Előadás kezdete 11 órakor. A kabaré keretében a színtársulat összes művészei fellépnek. Újév délutánján a kabaré-előadást megismétlik.

* L. Krausz Ilonka csodálatosan finom grafikája és színes tempera-képei még látványosak a Braun-féle képkereskedésben.

* Arnhold Béla képkiállítása a Kulturpalotában, ma nyílt meg.

Leégett a Regát legnagyobb gőzmalma

A kár több, mint 40 millió lej. — Gyújtogatás történt. — Tízmillió gyárégés Bacauban.

Brailából jelentik: Tegnap éjszaka óriási tűz pusztított Brailában, ahol kigyulladt a Mercur-gőzmalom. A lángok hamarosan átcsaptak a szomszédban levő Mercur makarónigyárra, amely szintén teljesen leégett. A tüzoltóság minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyult, sem a malmot, sem a gyárat megmenteni nem sikerült. A kár meghaladja a 40 millió lejt. A Mercur-gőzmalom a tulajdonosai 28 millió lejre biztosították be. Erőteljes vizsgálat folyik a tűz keletkezése okának megvizsgálására, annál is inkább, miután a nyomozás eddigi adatai szerint gyújtogatás történt.

Bacauból jelentik: Tegnap éjszaka leégett a város egyik legnagyobb gyára, a Klein-féle börgyár. A kár meghaladja a tíz millió lejt.

Értesítés!

Megnyílt BUCUREȘTIBEN a főváros központjában

„HOTEL VENETIA“

Str. Pictor Grigorescu 12. szám (a Királyi palota mögött). Bejárat a Calea Victorian. — 100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg és meleg víz, lift, fürdő és telefon a t. vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel:

„VENETIA SZALLODA” vezetősége
Moisescu, tulajdonos.

Budapest közkeveltségi gyógyintézete a Vas-ucca! dr. Pajor-szanatorium

14 napi tartózkodásnál 50% vasuti kedvezmény. Prospektus: A magánklinikai osztályon a teljes ellátás napi díja 12 Pengő.

Levél az Aradi Közlöny olvasóihoz.

Macsán Péter, az aradi Szegények Házának gondnoka köszönetet mond szegényei nevében.

(Arad, december 28.) Levelet kaptunk a múlt napon. Ezt a levelet egy olyan férfi írta, aki könyörületes, nemes munkában tölti el egész életét. Azon fáradozik, hogy letörölje a szenvedések könnyeit, atyai szeretetet ad a nyomorgóknak, a mindenkitől elhagyottaknak, gondját viseli az élet hajótörötteinek. Macsán Péter, az aradi szegényház érdemes gondnoka intézett ma levelet hozzánk, amely a következőképpen hangzik:

Az Aradi Közlöny tekintetes Szerkesztőségének Arad.

Közeledett a Szeretet ünnepe, a szent karácsony estje és az aradi szegények házá-
nak 113 fáradt, öreg lakója fátyolos szemmel, rezignáltan nézett maga elé.

— Minden évben volt karácsonyfánk —
éggett a hängtalan aggódás a szemekben —
és az idén nem gondol ránk senki sem?...

Szomoruan ültek, szótlanul és letettek már minden reményről, arra gondoltak, hogy siváran, mindenkitől elfelejtetten kö-
szönt rájuk a Megváltó születésének meleg ünnepe, amikor nyílt az ajtó és jött valaki az Aradi Közlöny érző szívű és nemeslelkű

olvasóközönségének nevében és hozott az élet e hajótörötteinek finom ételekkel, édes-
ségekkel megrakott karácsonyfát.

En, aki itt élek közöttük és részt ve-
szek örömeikben, bánatukban, láttam csak igazán, hogy milyen boldogság töltötte el ezeknek a fáradt, élettől megkínzott embe-
reknek lelkét, amikor érezték, hogy a szere-
tet melegének sugarai a szíviükig hatnak. Nem mulaszthatom el, hogy mindnyájuk ne-
vében köszönetet ne mondjak azoknak a nemesen gondolkodó ezreknek: Az Aradi Közlöny olvasóinak, akik ezzel a fenkolt cselekedetükkel örömet, boldogságot szerez-
tek az élet legszegényebbeinek, az aradi szegényház lakóinak.

Kiváló tisztelettel
Macsán Péter
gondnok.

Közreadtuk ezt a levelet és továbbítjuk az aradi szegényház lakóinak háláját azokhoz, akiknek szól, akiknek nemesen érző lelkéhez ezt a köszönetet címezték: az Aradi Közlöny olvasóközönségéhez.

Románia megszakít minden összeköttetést a szovjettel.

Litvinov durva sértése miatt nem küld a kormány delegátusokat román-orsz. bizottságba. — Litvinov Franciaországot is megsértette. A bucuresti-i külügyminisztérium jelentése az incidensről.

A szovjet megmagyarázza Litvinov viselkedését.

Amíg Besszarábiában nem lesz népszavazás, Oroszország semmiféle jegyzéket nem fogad el Romániától.

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy Litvinov népbiztos feltünően otromba modorban utasította vissza Románia jegyzékét, melyet a berlini francia követ nyújtott át az orosz külügyi népbiztosnak. A Cuvantinnak kormányköréből nyert információja szerint Litvinov orosz külügyi népbiztos udvariatlan és a diplomáciában precedens nélkül álló gesztusára

a román kormány elhatározta, hogy a jövőben semmiféle összeköttetést a szovjettel nem tart fenn és nem küldi ki tagjait a vegyes orosz-román bizottságba.

amelynek néhány nap mulva kellett volna Ukrajna egyik városában üléseznie. A lap közli a francia lapoknak ez ügyben írt véleményét, amely szerint Litvinov eme gesztusa durva és kvalifikálhatatlan volt Franciaországgal szemben is.

Bucurestiből jelentik: A külügyminisztérium ma a következő nyilatkozatot adta ki:

A békevágytól áthatva Románia is csatlakozott a Kellogg-paktum aláírásához. Az Egyesült-Államok kormányának felhívására, Románia a többi államokkal együtt intervenciálni akart Moszkvában az orosz- kínai konfliktus ügyében. Ugy, ahogy Amerika, Románia sincsen diplomáciai összeköttetésben Oroszországgal, ezért a francia kormány megbízottjának juttattuk el a jegyzéket, amely Moszkvában tiltakozni óhajtott az Oroszország és Kína által is aláírt Kellogg-paktum megsértése miatt. Sajnos, Moszkvában nem értették meg Romániának a békevágytól átitatott törekvéseit.

EXQUISITE PENSIO

Budapest, IV., Piarista-ucca 6.
Telefon: Aut. 885-39.

Éjszakai családi otthon. Uccai szobák, gyönyörű konyhák a Gellért-hegyre. A Dunakorzó mellett. Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.

Románia azonban háts köszönetet mond a francia megbízottnak közbenjárásáért.

Párisból jelentik: Moszkvai jelentés szerint az orosz külügyi népbiztoság komünikét adott ki, amelyben meglepetéssel emlékezik meg arról a magyarázatról, amelyet ahhoz az eseményhez fűztek, hogy Litvinov külügyi népbiztoshelyettes nem vette át a francia követtől Románia jegyzékét. A komüniké szerint

ez nem azért történt, mintha Oroszország Romániát másodrendű államnak tekintené, mert Oroszország sohasem osztályozta a nemzeteket számbeli helyzetük szerint, mert csak Genfben szokás kis- és nagyhatalmakról beszélni. Az Amerikával való összehasonlítás azért nem áll meg, mert Amerikával olyan időben tiltakozott a kínai kérdésben, amikor az még függőben volt, míg a román jegyzék akkor érkezett, mikor már tárgyalanná vált azáltal, hogy Kínával meg volt a megegyezés.

LOEW'S RADIO

A LEGJOBB HANGSZÓRÓ.

Ára: Lej 1900.

ZSOLDOS TANINTEZET

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel.: 424-47.
Magyarország legrégebbi magántanintézete.
A legjobb sikerrel készít elő:
középiskolai magánvizsgákra,
érettségire,
anyagi felelősség mellett.

Igaz — mondja az orosz komüniké — hogy Oroszország Amerikával sem áll diplomáciai összeköttetésben, de a pénzügyi kapcsolatok annál élénkebbek és
amerikai katona sohasem tartott meg-
szállva orosz területet. Románia vonáko-
dik a kérdéses területen a népszavazást
elrendelni és addig Oroszország nem fo-
gad el tőle semmilyen jegyzéket.

Byrd expedíciója Amundsen nyomában

A déli sark közelében megtalálták Amundsen első expedíciójának petróleum-raktárát.

New-yorkból jelentik: Byrd kapitány délsarki expedíciója a Queen-Maud fensíkon egy szikla tövében megtalálta Amundsen első délsarki expedíciójáról hátrahagyott petróleumraktárát. Itt husz liter petróleumot, két doboz gyufát és

egy konzervdobozt találtak. A konzervdobozban Amundsen 1912. január 6-án kelt sajátkezü üzenete szerepel.

A leletet megtaláló Doolt-csoport tagjai kegyeletük jeléül visszatették a konzervdobozt és beléhelyezték a saját tapasztalataikat tartalmazó feljegyzést is.

HORVAT A.

bélyegkereskedés

Budapest, IV. Petőfi Sándor-ucca 3.

Műnyjegyzékre, Michel, Yvert, Borek szerint legelőször szállítás helyezett. Csak egyszer próbálja meg, állandó vevőm marad

Kilenc járása lesz Aradmegyének.

(Arad, december 28.) Ma a késő esti órákban távirat érkezett Lázár Ágoston dr. alispánhoz az új megyei beosztás kérdésében. Mint ismeretes a megye vezetősége az új közigazgatási törvény nyomán az eddigi tíz járás helyett hét járást létesített a megyében és az erre vonatkozó tervezetet a minisztériumnak küldötte be jóváhagyás végett.

Ma megérkezett a rendelet, amely azonban megváltoztatja a megye tervezetét, amely nyiban a járasok számát kilencben állapítja meg és csak a ternovai járást hagyja ki. A rendelet szerint Aradmegye járasai a következők: ujaradi, pécskai, radnai, világosi, borosjenői, borossebesi, halmágyi, kőszjenői s szentannai járasok.

Mozi.

Central mozgó: 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor Zsuzsi első kalandja. Főszerepben: Colleen Moore.

Elite mozgó: 3, 5, 7 és 9 órakor Monte Cristo. Főszerepben: Lil Dagover, Bernhard Goetzke és Jean Angelo.

Gradiste mozgó: Fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor. A kis rabszolga lány. Főszerepben: Greta Mosheim és Fred L. Lerch.

Gál mozgó: 5 és 7 órakor A kis hőbortos. Főszerepben: Colleen Moore.

Fél 12 órai MATINEK. Central mozgó: Veszedelmes bűbál. Főszerepben: Esther Ralston. — Elite mozgó: A kis rabszolga lány. Főszerepben: Greta Mosheim és Fred L. Lerch

H I R E K.

Hihetetlen történet.

Nyugodjanak meg kérem: én se hittem volna el, ha nem velem történik. De velem esett meg. És pedig a következőképpen:

Ünnep után megtörve bár a némiképp rosszul fűtött vasuti kocsi, de fagyva nem, leszálltam az aradi pályaudvaron, ahová is elhozott a vonat valahonnan, a messziből. Szomorító, lucskos este volt. Olivadt a hó. Tócsák. Köd. Nem érztem sehogyse a szeretet meleg ünnepét. Vállam közé húztam hát nyakam és igyekeztem ama járművek felé, amelyek ilyenkor kint szoktak állni az állomás előtt, hogy minél hamarabb barátságos, meleg szobába jussak. Mert ugye mint Petőfi mondá: hol a boldogság mostanában? . . . Hát ott.

A konfliktustól errébb két taxi töffögött. Az egyik csukott Steyr ajtaját roppant udvariasan nyitotta fel a mitfárer.

— Taxit parancsol? . . . Tessék kérem . . . tessék! . . .

Odabaktattam. Nagyon fájntos alkalmatlanságnak látszott. Halk eleganciával berregett és — tele volt virággal. Fehér rózsagirladnok viritottak rajta.

— Na-na — mondtam bekászolódás közben — csak nem lakzira akarnak vinni?

— Isten ments — szólt hátra a soffőr megértően, miközben lenyomta az acceierator — de hát tetszik tudni, délután lakodalmunk volt, meg holnap is lesz egy, hát rajta hagytuk.

Megnyugodtam a dologban és bementem egy címet. Egy helyet, amelyről sejtettem, hogy barátságos. Meleg. Kellemes. Sőt több. Nekirugaskodott a gépkocsi és morogva nyelte az uccákat meg a tereket.

Felemelkedtem egy csöppet, hogy mgnézzem, mennyit mutat a taxamérő, de ekkor kissé ijedten állapítottam meg, hogy ilyesmi nincs a kék üvegellenzős Steyren.

— Ajvé — gondoltam melankólikusan — nincs taxamérő? . . . Drága lesz nekem ez az út a boldogság felé. Na de most már mindegy.

Elővettem a tárcámat, amely, hála a jó gyerekeket szerető Jézuskának, meghízott egy kevéskét és kivettem belőle négy huszast. Gondoltam: adok a soffőrnek hatvanát és ha valamit szól: hozzányomok még huszast és kész. Nemsokára ismerős házak futottak kétoldalú és pár pillanat múlva lekanyarodva az útról, meg is álltunk. Odaszóltam a soffőrnek: a hatvanát. Visszafordult.

— Kérem szépen . . .

Rögtön vettem a tartalékba tett huszast és nyitítani akartam. Minek vitázni ilyenkor? . . . De 6 folytatta:

— Kérem szépen, énnekem csak 40 lej jár. Tessék 20 vissza.

Azt hittem, hogy rosszul hallok és ülve maradtam. Roppant értelmetlen képet vághattam, mert a soffőr fölényesen elmosolyodott.

— Tessék a husz lej. Mint mondtam: én csak negyvenet kapok.

És kezembé nyomta a pénzt. Szédülten támo-lyogtam ki a kocsiból. Hát ez nem lehet. Ilyen még nem volt. Ez hihetetlen. Egy soffőr visszaadon és azt mondja, hogy neki kevesebb jár, mint amennyit a pali adott? . . . Erre még nem volt példa a világtörténelemben! Egyszerre felderült az arcom.

— Megvan. Biztosan be van csipve szegény, A délutáni lakodalmotól. Csak így lehet.

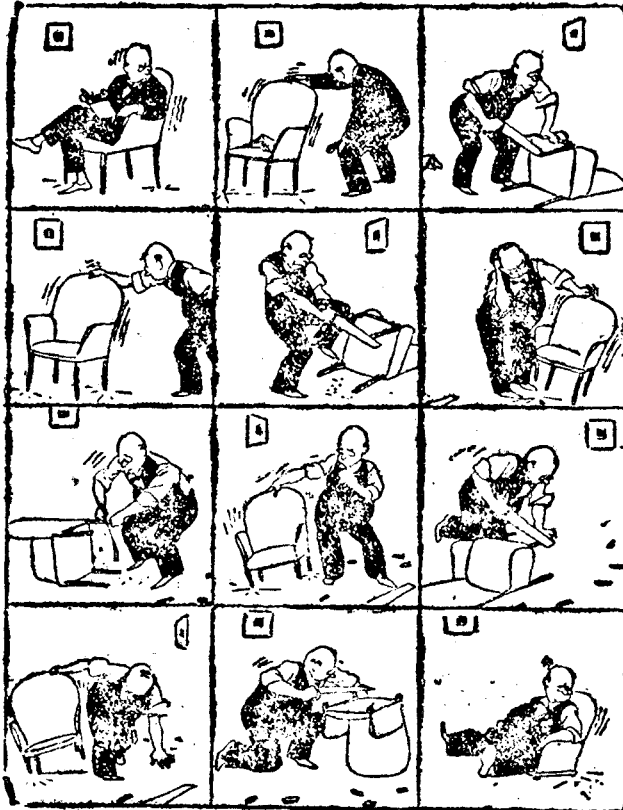
Visszanéztem a kapuból. És rájöttem, hogy — tévedtem. Ez a két ember — akármilyen fantasztikus is — teljesen józan volt. A soffőr szabályosan fordult. A mitfárer még szalutált egy utolsót és a felvirágozott Steyr eltűnt a sötétben.

. . . Hihetetlen. De így történt. Itt Aradon. A napokban. Este. Becsületszavamra.

Póthy Ernő.

— Időprognózis. A felhőzet és csapadék csökkenése várható, némi hőmérséklettel és helyenkint köddel.

A PRAKTIKUS EMBER

segít magán, ha a szék egyik lába rövidebb, mint a többi.

— Miron Crîstea régens-patriarka Lippán-Timisoaráról jelentik: Miron Crîstea régens-patriarka ma elutazott Timisoaráról Lippára, ahol Bocu Sever miniszter vendége.

Hölgyek jelszava!

szépet, jót, olcsón

lehet venni

Ruttkay & Botye

fehérneműcégnél

Arad, megyeházzal szemben.

— Megvonják a városi és megyei tisztviselők vasúti kedvezményét. Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága folytatja a takarékosági akcióját. A vezérigazgatóság ma elhatározta, hogy január 1-étől megvonja a megyei és városi tisztviselők, valamint családjuk eddig élvezett kedvezményét, amelyben ezentul csak az állami tisztviselők részesülhetnek. Megvonják a kedvezményt a posta, a monopólium tisztviselői, valamint a nemzeti színház tagjaitól is.

ORTNER

cipőszalonja és orihopéd
olpészete Aradon volt
Salacz-uca 5. sz. alatt.

— Lezuhant egy katonai repülőgép Belgrádban. Belgrádból jelentik: A katonai repülőgépen egy Botez-gép gyakorlatozás közben, 50 méternyi magasságból, motordefektus folytán lezuhant. A pilóta életveszélyesen, a repülőgépen ülő aktiszt könnyebben megsebesült.

— Kommunista munkások tüntetése Munkácson. Prágából jelentik: Munkácson karácsonykor élesen tüntettek a munkások a prágai kormány ruszinszkói politikája ellen. Nagy néptömegek a városháza elé vonulva, tüntetést rendeztek, végül a rendőrség megpróbálta feloszlatni a tömeget. Ez nem sikerült, úgy, hogy katonasággal kellett szétoszlatni a munkásokat.

Egészséges arcbőrnek kitűnő
Hibás arcbőrnek páratlan
a valódi Weisz-féle

ELZA kámförcrem

(nagy aranyéremmel kitüntetve Páris 1928.)

Egyedüli készítő WEISZ gyógyszerár

— A Graf Zeppelin 1931-ben, megy az északi sarkra. Berlinből jelentik: Friedrichshafeni hivatalos értesítés szerint a Graf Zeppelin északsarki útja 1930-ban nem történhetik meg, azonban remélik, hogy ha kedvező kilátások nyílnak a biztosítás megkötésére, az északsarki utazás 1931-ben feltétlenül megtartható lesz.

Ortner

előadása január 14-én a z
Iparos kulturházban: a láb
egészsége és a cipődivat.

— Január 20-án lesz a harmadik tiszazugi per főtárgyalása. Szolnokról jelentik: A tiszazugi bűnper harmadik turnusának vádlottjai január 20-án kerülnek a törvényszék elé. A bíróság ez alkalommal Földváry Károlyné és özvegy Kardos Mihályné felett fog ítékezni.

— AZ ARADI KÖZLÖNY KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTŐIHEZ. Közöljük keresztrejtvényünk t. megfejtőivel, hogy a megfejtési határidőt, tekintettel arra, hogy legközelebbi keresztrejtvényünk az újévi lapunkban jelenik meg, hétfő estig toltuk ki.

— Hófúvások az ország északi részében. Bucurestiből jelentik: Az ország északi részében hatalmas hófúvások unalkodnak. Besszarabiában és Bucovinában több helyen megállt a vonatösszeköttetés a hófúvások miatt.

Kelengye

vásznakat
legolesóbban

STRASSER

divatáruházában szerezheti be.

— Halálozás. Özvegy Balcsó Antalné, született Russz Katalin, e hó 27-én, hosszas szenvedés után, 73 éves korában elhunyt. Temetése e hó 29-én délután 4 órakor lesz, Str. Brancoveanu (Séga, Koszoru-ucca) 8-10. számú gyászszobából. Az elhunytat gyermekei és kiterjedt rokonsága gyászolja.

Karácsony első napjának reggelén meghalt Aradon 73 éves korában Luca Josefín uriaszony, aki özvegye volt Luca törvényszéki bírónak és édesanyja Luca Semprónius alezredesnek, az aradi hadkiegészítő parancsnokság volt vezetőjének. Az elhunyt uriaszonyt december 26-án csütörtökön fél három órakor temették el nagy részvét közepette Unirei (Fábián Gábor)-ucca 2. számú lakásáról.

Református Nők

tanácsal egybekötött tevékeny szilveszterkör a Fehér Kereszt nagytermében. Jajgyök az ivességből Karácsonyi trefái-ban 6-8 Hartmann útszerületében a Miorita-pal. kaphatók.

— Kifizették a kauciót Reichenberg szabadlábrahelyezéseért. Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy a timisoarai tábla hozzájárult Reichenberg Dezső vasúti főmérnök, volt fűtőházi főnök óvadék ellenében való szabadlábra helyezéséhez és a lefizetendő kauciót 100.000 lejben állapította meg. Pausesti ügyvéd, Reichenberg védője, már tegnap értesítést kapott a táblai határozatról, amelynek alapján megtette a szükséges lépéseket. Az óvadékot azonban a tegnapi ünnep miatt nem sikerült előteremteni és így Reichenberg még tegnap az ügyészség fogházában maradt. Ma délelőtt letétbe helyezték a 100.000 lej óvadékot és pedig 30.000 lejt készpénzben, 70.000 lejt pedig állami értékpapirokban. A hivatalos értesítés azonban Timisoaráról egyre később. Tegnap délelőtt izgatottan várta Reichenberg ügyvédje temesvári határozatot, a szabadulást jelentő iratot, de az még nem érkezett meg.

Szerencsét hozó legszebb Griliás-malacok darabja 15 lejért MIHALYI cukrászdában kaphatók.

KERPEL 100,000 kölcsönkönyvtára.
kötetes

Havi díj 80 vagy 40 Lej, esetleg kötetenként 3 vagy 4 Lej. A könyvek nagyrészt újak és tiszták.

— Megölte az alkohol. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Siclovan György 60 éves pécskai gazdálkodó karácsonykor a korcsmában alaposan felöntött a garatra és ittas állapotban tért haza, ahol eszméletlenül esett össze és meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy Siclovan súlyos szivbajban szenvedett és a mértéknélküli alkoholfogyasztás okozta halálát. Ennek alapján az ügyészség a temetési engedélyt kiadta.

— Tizennégy évi hadifogság után... Győr-ből jelentik: Tizennégy évi orosz fogság után most érkezett haza Győrbe Kohn Sándor kereskedő. Kohn Przemyslnél esett fogságba, a szibériai ólom bányába került, ahonnan háromszor kísérelt megszökést. Harmadszor sikerült is megszöknie egy német fogollyal, akivel együtt Irkutzon keresztül évek hosszú során át Varsóig vergődött, ahonnan szintén egy éves bolyongás után Berlinbe érkeztek és onnan most karácsonykor teljesen lerongyolódva érkezett haza Kohn Sándor.

Leghatásosabb vértisztító és hashajtó a dr. Földes-féle **Solvo-pilula**.
Készíti dr. Földes-gyógyszertár, Arad.

— Földrengés Amerikában. Londonból jelentik: New-yorki jelentés szerint Közép-Oklohama államban kétszeri, több másodpercig tartó földrengéseket észleltek. A földrengés központja El Reno városban volt, ahol számos ablak betört, a falon lógó képek leestek és a villar és telefonvezetékek elszakadtak.

— Kigyulladt egy petróleum-telep Kaliforniában. Sanfranciskóból jelentik: A kaliforniai Tav városban karácsonykor éjjel kigyulladt a Standard Oil Company. Az égő petróleum az egész telepet előntötte, négy halott és 12 súlyosan sebesült van.

— A vér fölrűssítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életérőt teremt. A Ferenc József keserűvíz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Kettős öngyilkosság a vonat kerekai alatt. Bécsből jelentik: Klosterneuburg közelében, a vasuti pályatesten, egymáshoz kötve, két fejetlen hullát találtak, amelyekről megállapították, hogy Krusa Richard 23 éves katonája és Pickner Eszter 23 éves háztartásbeli nő hullája, akik reménytelen szerelem miatt követték el az öngyilkosságot.

— A „düsseldorfi rém” — ártatlan. Bécsből jelentik: Kovaiszki munkásról kiderült, hogy semmi része sincs a düsseldorfi gyilkosságban, összeköttetésben sincs az igazi gyilkosokkal, csupán a gyilkosságokat dicsőítő verseket írta.

— Pendőri hírek. Horváth István Strada Mos Aja 13. szám alatti házában tűz ütött ki. Egy fából épült szim leégett. A kivonult tűzoltóság hamarosan elfojtatta a tüzet. — Az éjszakai folyamán a járőrelők egy embert találtak eszméletlenül állapotban a villanygyár melletti salakcsomó közelében. A kihívott mentők beszállították a kórházba, ahol azonnal kezelés alá vették, de mindezeig nem nyerte vissza eszméletét. Személyazonosságát nem tudták megállapítani. — Benian Dávid 20 éves fiatal-

HORNIMAN'S TEA

az a tea, amely erőt és egészséget ad.

Magyarország és Németország között megszűnik a vizumkényszer. Magyarországra a szomszédos államokkal is hasonló tárgyalásokat kezd.

Budapestről jelentik: Befejezett dolognak tekintik, hogy Magyarország és Németország között a vizumkényszer megszűnt. A németországi tárgyalások befejezése után Magyarország megindítja a tárgyalásokat a többi szomszédos országokkal is a vizumkényszer megszüntetése érdekében. A magyar belügy-

minisztériumban pedig egyidejűleg olyan rendszabályok elkészítésén dolgoznak, amely lehetővé teszi a vizum nélkül utazó idegenek ellenőrzését. A rendszer kiépítése után Németország és Olaszország, valamint Magyarország között azonnali hatállyal megszűnik a vizumkényszer.

embert má előállították a rendőrségen, sorozatos autópókóc lopás miatt. Legutóbb Heilmann Ferenc fogász autójából lopott el egy pokrócot, ekkor sikerült a tolvajt elfogni. Azonnal letartóztatták.

— Halálra gázolta a vonat. Halálos vasuti szerencsétlenség történt az aradmegyei Plescuta község határában. A vasuti sínnel együtt tegnap reggel egy borzalmasan összeroncsolt férfi holttestét találták. Azonnal jelentették a csendőrségnek az esete, ahol megindult a vizsgálat, amelynek során megállapítást nyert, hogy a holttest Sarbu Nicolai acsakai gazdálkodóval azonos, aki látogatás órájából volt Plescutan. Hazafelé menet, hogy megrövidítse utját, a vasuti sínek mentén haladt, amikor a háta mögött jött a vonat. A mozdonyvezető a sötétben nem vette észre a sínek között haladó embert, aki valószínűleg ittas lehetett és így nem hallotta a közeledő vonat zaját. — A csendőrség a halálos szerencsétlenségről értesítette az ügyészséget, ahonnan kiszállott a hivatalos bizottság a helyszínre.

— Harmincezer ember halt meg Németországban, nem természetes halállal. Berlinből jelentik: Németországban a múlt esztendőben 16.000 ember lett öngyilkos, 4000 megfuladt, 2000 baleset miatt halt meg, 1300-at lófogatú kocsik gázoltak el, 1114 bányaszerencsétlenség, 859 vasut, 484 ipari gépeknél történt szerencsétlenség, 426 motorkerékpár-karambol, 300 kerékpár elgázolás, 7 repülőgépszerencsétlenség következtében halt meg. Egész Németország területén összesen 30.000 ember halt meg nem természetes halál következtében.

Az Aradi Közlöny

apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. n. 5 óráig adhatók fel.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Dohánytőzsde volt Deák Ferenc-u. 15. (Oppenheimer-ház.)

Karácsonyi-trajfik volt Weitzer János-ucca,
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.
Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

ARADIAK BUDAPESTEN! A Belvárosi Kávéház az aradiak találkozóhelye Budapesten. Jár az Aradi Közlöny!

— Adomány az Ujságírók Nyugdíjalapjára. Nefi Ferenc dr. ujaradi ügyvéd Kompass József ujaradi kereskedő megbízásából ma 1000 lejt adományozott az Ujságírók Nyugdíjalapjára javára. Mint ismeretes, az elhunyt év májusában Wagner Ferdinánd ujaradi kereskedő hibájából katasztrofális kimenetelű autószerencsétlenség történt, amelyben Welti György ujaradi jegyző felesége halálát lelta, míg Kompass kisfia életveszélyesen megsebesült. A bíróság elítélte Wagnert s megítélt Kompassnak anyagi kártérítést is, amelynek első részletét 48.000 lejt megkapta. A kereskedő azonban az összeget kisebb tételekre felosztva ujaradi és temesvári jótékony egyesületeknek adományozta, többik között az ujságírók nyugdíjalapjának.

— Iparosok újévi üdvözléte. Mint már több év óta, ezidén is az Iparos kulturház nagytermében gyülekeztek össze Arad iparostársadalma, hogy vezetőit újév alkalmából üdvözölje. Az Iparos-Otthon igazgatósága ezúton is felkéri az iparosokat, jelenjenek meg ez alkalommal január 1-én délelőtt 11 órakor minél nagyobb számban az Iparos-Otthonban.

— Adomány. Az Aradi Gyermekjótudó Egylet 2000 lejt adományozott ingyenétel és ingyenkenyér akciónkra. A nemes adományt ezúton is hálás köszönettel nyugtazzuk. Aradi Anya- és Gyermekvédő Szövetség.

— H. Sziklay Gizi. Strada Cercetasilor (Szent Pál-uccai) tánciskolájában január hó 8-án új táncoklon kezdődik.

— Nőgyógyászati és szülészeti közkezdvelet osztály a budapesti Vas-uccai dr. Pajor-szanaszatóriumban, 14 napi tartózkodásnál 50 százalékos vasuti kedvezmény.

— A modern grafológia. Biró József ismert nagyváradi grafológus „A moderne grafológia” c. könyve a közeli napokban jelenik meg. A könyv ára Romániában 220 lej.

A legszebb lábu színésznő és a férje

Párisból jelentik: Általános feltűnést kelt most Párisban egy Jane Aubert nevű fiatal színésznő, aki a Palace új revüjében lép fel. Állítólag neki van a legszebb lába Franciaországban — Mistinguet után. Közvetlenül a premier előtt 500.000 frankra biztosította a lábait. A művésznő egyébként felesége Neilson Morris amerikai ezredesnek, a stockholmi amerikai követ fiának.

A férj mindenképpen meg akarta akadályozni, hogy felesége a revüben fellépjen. A szép fiatal asszony erre válóperrel fenyegette meg. A férj most már beleegyezett a fellépésbe és elég szerényen csak azt kötötte ki, hogy egy szabadjegyet kaphasson a premierre. Az asszony azonban ezt is kereken megtagadta tőle, ezzel az indoklással, hogy az ő premierjére már pénzért sem lehet je-

Gyógyhaskötő, sérvkötő és kötszer különlegességek
a legnagyobb bizalommal vásárolhatók
KÉPES ÉLEK orvosi kötszerész cégnél Arad, Bul.
Regina Maria 2. (Neuman-palota.)

Kínában felfüggesztették a külföldi követségek exterritoriális jogát. A szovjet kötelezte magát, hogy az angol gyarmatokon sem folytat bolsevik propagandát.

Londonból jelentik: Az angol—orosz propaganda jegyzékválás megtörténte kapcsán közlik, hogy a két állam már régen kötött szerződést olyan irányban, hogy egyik a másik területén politikai propagandát nem folytat. Szokónikow orosz követ és Hendersom külügyminiszter most ezen jegyzéket erősítették csupán meg és annak érvényességét a gyarmatokra is kiterjesztették.

Washingtonból jelentik: A Fehér Házban nagy felháborodással vették tudomásul a nankingi kormány azon intézkedését, amely szerint a külföldi államok területenkivüliség-

gét felfüggeszti. Az Egyesült-Államok a mandzsuriai kormány ezen elhatározását egyoldalúnak min-siti és azt nem hajlandó elismerni.

Ledényi és Balogh

elsősorban ANGOL URI SZABOK.
Angol különleges szövetségben nagy választék.

**BUDAPEST, V., gróf Tisza
Isván-ucca 1.
Telefon: Aut. 826—21.**

Gold mester új produkeioja

Kitalálja a letűnt idők szállóigéit. — Mutatvány a szerkesztőségben. — Megcsalt térjekre nem érvényes...

(Arad, december 28.) Gold mester ismét itt van Aradon. Frakkjának hajtokája még mindig a régi piros s produkeioi, ha lehet, még érdekesebbek, mint azelőtt. Erdélyi turnéját járja, így sodródott Aradra, belátogatott a szerkesztőségünkbe is. Szentől szembe ülök vele az egyik íróasztalnál és fűrkészve keresem azt a híres szurós szempárt, amely egy tekintetre is álomba altat.

Hogy ugy mondjuk, Gold mester most ismét divatba jött. A magyar fővárosban gyors egymásután több bűnügyi szeánszon vett részt, amelyeknek eredményét a főkapitányság használni is tudta és így például Gold segítségével találták meg a Pireneusokban tett autókirándulás alkalmával ellopott gyöngygyűrűket és ő vezetett nyomra a Budapestről megszökött Hecht Dezső kispekárta: likörgyáros ügyében, akit el is fogtak Linzben. Ezt tekintette legnagyobb sikerének. Mert itt pontosan megmondta az illető tartózkodási helyét.

Nagyon nehéz a beszélgetés Gold mesterrel. Gold ugyanis mindkét fülére teljesen siket. A háboruban gránátnyomás érte, halló idegei tönkrementek és csak úgy érti a szavakat, ha világosan leolvashatja az ember szájáról. Szépen leszóttagolom, hogy valami gyors produkeioi kérek tőle, itt a helyszínen: a szerkesztőségben. Azzal válaszol, hogy új mutatványt fog bemutatni. Letűnt idők szállóigéit fogja kitalálni. Tehát gondoljunk egy ilyen szállóigére.

Gimnáziumi latintudományomból egy megörzött híres mondást gondoltam először: a *Timo Danaos et dona terentes-t*. Gold rámmeszerzte szurós két szemét. Gyorsan megkérdezte, melyik nyelven gondoltam, amelyen elhangzott, vagy magyar átültetésben, melyik században élt az elmondója és hány szóból áll a mondás, ötnél többől, vagy kevesebből. Ezután már írta is és megmutatta. Kitalálta.

Hasonló sors érte Julius Caesar emlékeztetés szállóigéjét: az *Alea iacta est*-et. Ekkor már nehezebbet kért. Talleyrandnak ezt a mondását kapta: *A Bourbonok semmit sem tanultak és semmit sem felejtettek.*

Egy pillanat — már mutatja is a jegyzőkönyvében. Mosolyog. Fölénnyel. Megkérdezem, vajjon, ha egy gyanakodó férj azzal a kéréssel fordulna hozzá, hogy felesége udvarlójáról nyilatkozzék, megtudná mondani a helyes bírálatot? Lemondólag felelt:

— Még azt sem tudom, hogy a saját feleségem nem-e csal meg, hogy tudhatnám, hogy a mások feleségei mit csinálnak?...

Ez azért általános szempontból mindenestre megnyugtató...

HAJDUSKA PENSIO
Budapest, IV., Párisi-ucca 4. III. 10.
a belváros központjában.
Ujonnan butorozott absz. úte tiszta szobák folyóvízzel
Elsőrendű házi és diétás konyha!
Napi pensio 5 pengőtől.
Lift állandóan üzemben fe: és le is.

ÚJ VILÁGREKORD A TÁVOLSÁGREPÜLÉSBEN.

A távolságrepülés világrekordját, amelyet eddig az olaszok tartottak, most két francia repülő Costes (balról) és Codou (jobbról) megdöntöttek.

Újévi istentiszteletek.

Az aradi felekezetek újévi Istentiszteleteinek sorrendje a következő: *A görög keleti román katedrálisban* december 31-én délután három órakor vecsernye, január elsején reggel fél 7 órakor reggeli mise, fél 10-kor liturgia és ünnepi nagymise. Szentbeszédet mond: dr. Comsa Gergely püspök.

A görög katolikus templomban újév napján délelőtt 10 órakor ünnepi mise, amelyen szentbeszédet mond dr. Niculescu Sándor lugosi püspök. Dr. Niculescu püspök egyébként január elsején délután a görög katolikus palotában levő Szent Pál-klubban fogadja a hívőket.

A lutheránus templomban december 31-én este 6-kor Istentisztelet, prédikál Frint Lajos püspök, január elsején délelőtt 10 órakor ünnepi Istentisztelet, prédikál Dénes Béla lelkész.

A református templomban december 31-én, Szilveszter délutánján három órakor prédikál Kovács Zoltán s. lelkész; Újév első napján, január 1-én d. e. 10 órakor prédikál Csécsy Imre lelkész.

A római katolikus egyház még nem állította össze az újévi Istentiszteletek sorrendjét, amelyet keddi számunkban közlünk.

Dacia Menetjegyiroda, Arad,

Sandor Ferenc könyvtárlételek futárosztályában:

Külföldi menetjegyek és hálókoosik:
Kedvezményes utazások. Hotel utalványok.
Legkülönösebb kiszolgálás.
Külföldi utja előtt saját érdekében bizalommal forduljon hozzánk,
INGYEN FELVILÁGOSÍTÁS !!

Újévi zene-albumok 1930-ra (ezidén kiválóak) Rózsavölgyi, Bárd, Nádor, Moravetz-féle, megérkeztek Kerpelhez

500 embert gyilkolt meg a CFR.

Szomorú statisztika. — Több, mint százmillió kárt okoztak a balesetek.

Bucurestiből jelentik: A vasuti vezérigazgatóság most állította össze az 1929. év vasuti baleseteinek statisztikáját. A statisztika szerint, ebben az évben 325 vonatösszeütközés, 1655 kisiklás, 2695 kisebb baleset történt. A balesetekből okozott kár felülmúlja a száz millió lejt. A katasztrófákból kifolyólag ötszáz ember veszítette életét 1929. évben.

Rózsahegy Kálmán kikeresztelkedett.

Kiélesedett az ellentét a művész és a pesti izr. hitközség között.

Budapestről jelentik: Nemrégiben a 70 esztendő Szirmai Imre, a neves budapesti színész visszatért a zsidó hitre. A múlt héten viszont elhagyta a zsidó egyházközséget egy másik nagynevű és jelentős szerepet betöltő budapesti színész: Rózsahegy Kálmán.

Felesleges mondani, hogy a legnagyobb ügye bárkinek is az, hogy melyik vallás híveként akarja tisztelni az Istent. Rózsahegy Kálmán esetében azonban bizonyos mértékben a köznek is köze van a nagy magyar művész vallásváltogatához. Rózsahegy Kálmán nem fiatal ember és egész valószínű, hogy meggyőződésén kívül még valami más oka is volt arra, hogy elhagyja a zsidó egyházat. Úgy tudjuk, hogy az egész magyar társadalom érdeklődött Rózsahegy jubileuma iránt és épen az a hitközség feledkezett meg róla, amelynek kötelékébe tartozik. Később, amikor a Rózsahegy-házat építették, közadakozásból, minden egyház elküldte a maga tégláját, csak épen a pesti zsidó egyháznak nem volt egyetlen darab felesleges téglája, amit felajánlhott volna Rózsahegy Kálmánnak.

Ez az ellentét, amely a zsidó hitközség és Rózsahegy Kálmán között kiélesedett, odáig fejlődött, hogy a legnagyobb magyar színészek egyike elhatározta, hogy közel 60 esztendejéhez, de a vele szemben tanúsított tapintatlanságok miatt, végleg elhagyja a zsidó egyházat. Szándékát december 4-én jelentette be az illetékes papi hivatalban és kilépése a zsidó egyház kötelékéből már meg is történt.

— Cuzmanék továbbra is fogva maradnak. Cuzman Nicolai vasuti subinspektor, Berger Manó és Balog Sándor, kik hónapok óta vizsgálati fogságban vannak a Müller-féle sokmillió vasuti visszaélés miatt, mert az ügyészség azzal vádolja őket, hogy részesei voltak a nagyarányú sikkasztásnak, ma újra szabadláb-
ra helyezésüket kérték. Herb Ion dr. vizsgálóbíró a kérelmet véleményezés céljából átküldötte az ügyészséghez, az ügyészség azonban ez alkalommal sem járult hozzá a szabadláb-
helyezési kérelemhez. Az ügyészségi vélemény alapján dr. Herb vizsgálóbíró a kérelmet ismét elutasította és fentartotta ellenük az előzetes vizsgálati fogságot. Cuzman, Berger és Balogh az elutasító határozat ellen a vádtanács-
hoz felebbezték.

PONTRESINA

(Schweiz gyöngye.)

HOTEL PONTRESINA

elsősorban szálloda, napos és szabad fekvése páratlan.

Folyó hideg-meleg viz. — Fürdők. — Lakosztályok. — Mindenféle téli sport. — Házi zenekar. — Pensio 19.— svájci franktól kezdve. 5986

KÖZGAZDASÁG.

Egy évre meghosszabbították a stabilizációs kölcsönt.

A most alakuló nemzetközi bank átveszi a jegybankok részére kiutalt kölcsönöket.

Bucurestiből jelentik: Egyik bucuresti-i közgazdasági lap mai száma foglalkozik azzal, hogy a Banca Nationala részére adott külföldi kölcsönt, amelyet a lej stabilizálására kapott Románia, egy esztendőre meghosszabbították. Megállapítja a lap, hogy erre

a meghosszabbításra nem volt szükség, mert az ország pénzügyi helyzete lényegesen javult és az ideiglenes felülmulta a várakozásokat. Irja továbbá, hogy a most alakulóban lévő nemzetközi bank átveszi a jegybankok részére kiutalt külföldi kölcsönöket.

= **Az Ipar és Népbank közgyűlése.** Az aradi, felszámolás alatt álló Ipar és Népbank R.-t. december 30-án tartja meg rendes évi közgyűlését, amelyen a felszámoló-bizottság jelentést tesz a felszámolás menetéről, tudomásul veszik Földes Soma felszámolóbizottsági tag lemondását és két új felszámolót választanak.

= **Az aradi Autorex közgyűlése.** Autorex S. A. Arad, január 3-án rendkívüli közgyűlést tart, amelyen módosítják az alapszabályokat, kiegészítik az igazgatóságot és felügyelőbizottságot, rekonstruálják, vagy redukálják a részvénytöket.

= **A kényszeregyezési törvény módosítása.** A bucuresti-i kamara bizottságot alakított egy tervezet elkészítésére a kényszeregyezési törvény módosítása céljából. A tervezetet az igazságügyminiszterhez terjesztik fel. A bizottság legutóbbi ülésén különösen a hitelező tényleges felügyeletének biztosítását sürgették, annak az időnek tartamára, amely a törvényszékhez intézett kérés beadása és a kényszeregyezési eljárást engedélyező határozathozatal között van.

= **A TÉBE és az erdélyi bankszindikátus kollaborációja.** Az erdélyi bankszindikátus legutóbbi igazgatósági jelentése közli, hogy Hegedüs Lóránt dr., a TÉBE, a magyarországi Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének elnöke, valamint Kresz Károly dr., a TÉBE igazgatója, kilátásba helyezték, hogy a pénzügyintézeteket közösen érdeklő problémák közvetlen megbeszélése céljából, az Erdélyi Bankszindikátus megbízására annak valamelyik közelebbi ülése alkalmával lejönnék Erdélybe. A megbeszélések valószínűleg az Erdélyi Magyar Földhitelintézet alapításával kapcsolatban a jelzőlog papírok budapesti plesszirozásának lehetőségéről fogunk szólni.

= **Eladott aradi ingatlanok.** Pálunkás Jánosné eladta a Str. Cuza Voda régi 12. számú házat 500.000 lejért a Goldschmidt Sándor banknak. — Maraz Dusan és neje eladták a Birkás-dűllőben levő 190 négyzetes telket 50.000 lejért Bota Demeter és nejének. Heltz Ferdinándné eladott a Nyomásközi-dűllőben egy 200 négyzetes telket 50.000 lejért Tank Demeter és nejének. — Moravszki János és neje eladták a Legelő-sor régi 36. számú házat 30.000 lejért Petyo Vince és nejének. — Koch Károly eladta a Str. Dr. Ratiu 3. számú házat 550.000 lejért Steinhübel Lajos és nejének. — Rotter Józsefné eladta a Str. Sít. Treine 2. számú 156 négyzetes telket 40.000 lejért Heilmann József és nejének. — Báro Bohus László eladta a Str. Bueur 14. számú ház fele jutalékát 540.000 lejért Farkas Jakab és nejének. — Fischer Árminné eladta a Str. Mos Ajun 28. számú házat 320.000 lejért Avram Rémuszának. — Seidner Erzsébet eladta a Str. Iosif

Curacao szigetén narancsligetek pompáznak,

Holland-Indiákon kőménymagkerteteket ültetnek,

Jáva szigetén a vanília-plantageok,

Jamaica cukornád-ültetvényesei,

Dalmácia maraschino-termelői

és távoli gyarmatok sok más exotikus fűszerei mind közreműködnek, hogy Ön a kitűnő

„LICHTWITZ“

likőröket, rumot, cognacot a legtökéletesebb minőségben élvezhesse.

Vulcan 7. számú házat 1 millió lejért Lakatos Aladár és nejének.

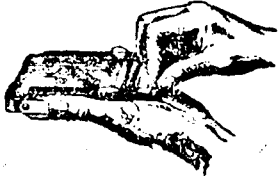
= **Három cukorgyár óriási adócsalása.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium delegált vezérfelügyelője, Nae Petrescu vezérfelügyelő nagyarányú adócsalást leplezett le a Danubiana társaságnál. A társasághoz a Roman, Sascut és Giurgiu városokban működő cukorgyarak tartoznak. A vizsgálat szerint a büntetés összege 1 milliárd 300 millió lej lesz.

A legszebb újévi ajándék

ALLEGRO

Csodálatos kis gép, kövön élesíti és szíjon megfeni a biztonsággi beretva pengéit.

Tökéletesé teszi és megtartja a penge élét, megszünteti a bőr érzékenységét.

Késművesség. Elsőrangú gyáruüzletek. Képviselet:

C. I. C. Str. Emancipata 5. Bucarest.

SPORT.

Megkezdődött Aradváros vivóbajnoksága.

Nívós küzdelmek. — Az első nap eredményei.

(Arad, dec. 28.) Aradváros vivóbajnokságának első napján a kardverseny selejtezője és középdöntői pompás, szembél-szebb küzdelmeket hoztak, melyek folyamán a hatalmas mezőnyű verseny 9 tagú döntőre apadt, akik holnap délután fogják szenzációsnak ígérkező versenyüket megvívni. Nagyvárad, Kolozsvár 5—5, Marosvásárhely, Szatmár 3—3, Temesvár 2, Arad pedig 5 vivóval állott starthoz és a selejtező küzdelmekből a következő sorrendben kerültek középdöntőbe:

1. kör: Tereh (Sztmári SE), Gelber (Nagyvárad SE), Winternitz (ATE).

2. kör: Szántay (NSE), Erdélyi (SzSE), Pellegrini (Temesvári AC).

3. kör: Csiszár (Marosvásárhelyi SE), Biró (NSE), Vitályos (Kolozsvári AC).

4. kör: Dehelean (Universitate), Dabóczy (MSE), Simonyi (NSE).

5. kör: Hintz (KAC), Szabó (MSE), Kauts (Universitate).

A selejtezőből így felkerült versenyzők három ötös-csoportban vívták meg a középdöntőt, amely az előbbieknél még szebb küzdelmek után a következő eredményeket hozta:

1. kör: Szabó (MSE), Gelber (NSE), Vitályos (KAC), Szabó és Gelber, de Vitályos és Tereh is szépen vívtak.

2. kör: Dabóczy (MSE), Winternitz (ATE), Szántay (NSE). — Dabóczy Winternitztól, Winternitz pedig Szántaytól szenved vereséget.

3. kör: Dehelean (Universitate), Biró (NSE), Pellegrini (TAC). — A Dehelean-Biró-pár küzdelme volt a középdöntő legszebb

Fizessen elő a legnagyobb magyar lapra, az ÚJSÁG-ra

leggyorsabb hírszolgálat,
a legjobb munkatársak:

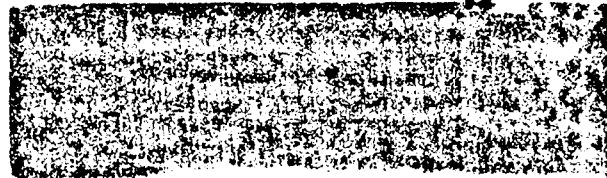
Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomoró Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy óra . . . 200 lej

1/4 évre . . . 500 lej

**Előfizetéseket felvesz:
PALLAS HIRLAPIRODA, Cluj.**

assautja. — Csiszár (MSE) szerencsétlen küzdelem után kiesett a további versenyzésből.

Vasárnap délelőtt a tör selejtező küzdelmei, délután fél 3-tól pedig a tör- és kardverseny döntői nyerneik lebonyolítást.

5 felebbezés a városi költségvetés ellen

A felebbezéseket felterjesztik a minisztériumba.

(Arad, december 28.) A karácsonyi ünnepek alatt lejárt a város 1929. évi költségvetése kifüggesztésének határideje. A kifüggesztés ideje alatt öt felebbezést adtak be a költségvetés ellen, többek között — mint az előrelátható volt — a városi tisztviselői kar is felebbezett. Ma foglalkozott ügyvel az interimár bizottság.

Berzován János szolgálatifőnök megállapította, hogy öt felebbezés érkezett be, a görög keleti esperesi hivatalé, amely azért felebbezett, mert a város kitorlta a költségvetésből az esperesi lak felállítására felvett összeget. A második Olariu István városi titkár adta be az ő kérvényének visszautasítása miatt, a harmadikat városi tisztviselők a 14 millió lejes különleges pótlék kihagyása miatt, a negyediket a városi nyugdíjasok a 15 százalékos emelés törlése, az ötödiket az önkormányzati nyugdíjasok adták be az önkormányzati nyugdíjasok kihagyása miatt. Az interimár bizottság mai ülésén elhatározta, hogy a költségvetést változtatás nélkül fenntartja, a felebbezéseket pedig a minisztériumhoz terjeszti fel döntés végett.

A szerkesztésért idejele esen
SALGÓ HENRIK
felel.

